Školní vzdělávací program

Mimoškolní výchova a vzdělávání žáků

Domov mládeže při GSOŠ Podbořany

GYMNÁZIUM

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA

PODBOŘANY

1. Identifikační údaje:

Název a adresa školy:	Gymnázium a Střední odborná škola Podbořany, příspěvková organizace, Kpt. Jaroše 862, 441 01 Podbořany
Zřizovatel/kapacita:	Ústecký kraj / 180 žáků
Název ŠVP:	Mimoškolní výchova a vzdělávání žáků
Stupeň poskytovaného vzdělání:	obory středního vzdělání s výučním listem, obory úplného střed. vzdělání s maturitní zkouškou, nástavbové studium s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání:	2 - 4 roky dle oboru studia, denní
Platnost ŠVP:	od 1. 4. 2023

Zpracován v souladu s §5, odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Ředitel školy:	***Ing. Bc. Jiří Marhold***
Vedoucí vychovatelka:	***Bc. Renata Strejcová***
Sekretariát školy:	***415 237 710, skola@gsospodborany.cz***
E-mailová adresa:	***skola@gsospodborany.cz***
Webové stránky:	***www.gsospodborany.cz***

.....
ředitel školy

OBSAH:

1. Identifikační údaje 2
2. Charakteristika domova mládeže 4
3. Cíle vzdělávání v domově mládeže 5
4. Délka a časový plán vzdělávání 10
5. Formy vzdělávání 10
6. Obsah vzdělávání 11
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se SVP a mimořádně nadaných 12
8. Podmínky přijímání uchazečů a ukončení ubytování do DM 12
9. Charakteristika ubytovaných žáků 13
10. Charakteristika pedagogických pracovníků 13
11. Charakteristika vzdělávacího programu 14
12. Prevence sociálně - patologických jevů 15
13. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví 15
14. Autoevaluace domova mládeže 15
15. Materiální, personální, ekonomické podmínky 16

Školní vzdělávací program (dále také ŠVP) *Mimoškolní výchova a vzdělávání žáků* je dle § 5, odst. 2, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), povinný dokument, který byl vytvořen ve spolupráci pedagogických pracovníků domova mládeže (dále jen DM) a vedení školy a je východiskem pro pedagogickou činnost na domově mládeže.

Školní vzdělávací program:
- vychází z konkrétního prostředí domova mládeže při GSOŠ Podbořany,
- navazuje na pozitivní zkušenosti pedagogických pracovníků,
- je veřejně přístupný dokument školského zařízení, který je zveřejněn:
  - na viditelném místě v DM,
  - na webových stránkách školy (*https://www.gsospodborany.cz/uvodni-sos/pro-zaky-a-rodice/domov-mladeze)*

ŠVP je vydáván na dvou- až čtyřleté období a je k dispozici:
- vedení školy a DM,
- vychovatelům domova mládeže,
- žákům a jejich zákonným zástupcům,
- veřejnosti,
- kontrolním orgánům.

2. Charakteristika domova mládeže

Domov mládeže při Gymnáziu a Střední odborné škole v Podbořanech, je jednou ze součástí střední školy zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení. Škola spolu s domovem mládeže a školní jídelnou nabízejí kromě možnosti všeobecného a polytechnického vzdělávání rovněž kvalitní stravovací služby, možnost ubytování a sportovního vyžití i v době mimo vyučování.

Domov mládeže se nachází v uzavřeném areálu školy v širším centru města s dobrou dopravní obslužností. Ubytovává především žáky střední odborné školy v Podbořanech, ale o ubytování mohou žádat i žáci dalších středních škol v okolí.

Celková ubytovací kapacita domova mládeže je 180 lůžek. DM je vybaven místností pro výchovně vzdělávací činnost a spontánní individuální i skupinové aktivity, včetně estetické výtvarné činnosti a studovny - klubovny. K dispozici jsou veškerá sportovní zařízení školy (posilovny, tělocvična, sauna, asfaltové hřiště, hřiště na plážový volejbal, squash, horolezecká stěna, slacklines apod.). Ubytování je v pětilůžkových ložnicích s vlastním sociálním zařízením. Základní vybavení ložnice pro jednoho žáka je válenda s úložným prostorem, šatní skříň, noční stolek, pracovní místo u stolu, žákům se dále poskytuje ložní prádlo, klíče od pokojů, skříní a nočních stolků, na poschodích jsou lednice k uložení potravin. V objektu je internetové připojení WiFi ve všech pokojích.

Nedílnou součástí školy je školní jídelna, která zajišťuje stravování žákům, zaměstnancům i zájemcům z řad veřejnosti. Ubytovaným žákům nabízí celodenní stravování. Stravovací kapacita školní jídelny je 620 jídel.

Cena stravného pro žáky ubytované v DM:
- snídaně 34,- Kč, oběd 40,- Kč, večeře 36,- Kč.

Cena ubytování za 1 měsíc činí 800,- Kč.

V rámci doplňkové činnosti poskytujeme ubytování pro jednotlivce i kolektivy:
- v době školního vyučování (září – červen) pouze o víkendech,
- v době hlavních prázdnin (červenec – srpen) nepřetržitě,
- celoroční ubytování s celkovou kapacitou osmi lůžek na dvou pokojích s vlastním sociálním zařízením a kuchyňkou s vybavením.

Komerční cena pro veřejnost je 300,- Kč osoba/noc (všechny uvedené ceny jsou platné od 1. 1.2023).

3. Cíle vzdělávání v domově mládeže

Školní vzdělávací program domova mládeže vychází ze zásad a cílů školského zákona.
Cíle vzdělávání:
- rozvíjet osobnost žáka tak, aby získával samostatnost,
- formovat životní hodnoty a postoje žáků,
- vést žáky k odpovědnosti za vlastní jednání,
- vytvářet podmínky pro přípravu na vyučování,
- vést žáky s cílem získání požadovaného vzdělání a zájmem o neustálé sebevzdělávání,
- vést vhodnou nabídkou aktivit žáky k účelnému využívání volného času,
- posilovat komunikační a prezentační dovednosti žáků,
- rozvíjet tvořivé myšlení a logické uvažování, environmentální cítění,
- zlepšovat pohybové dovednosti a tělesnou zdatnost,
- zajistit prevenci sociálně patologických jevů
- osvojovat si pravidla týmové spolupráce, učit se respektovat požadavky kolektivu,
- upevňovat hygienické návyky,
- propagovat zdravý životní styl.

Cíle středního odborného vzdělávání

Cílem středního vzdělání (i odborného) je připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Na školní vzdělání navazuje celoživotní vzdělávání. Jedná se tak o neustávající proces učení. Při výchovně vzdělávací činnosti v domově mládeže, jejím obsahovém strukturování a jednotlivých aktivitách se vychází ze čtyř základních pilířů učení:

a) učit se a poznávat, tj. získávat vědomosti, rozvíjet základní myšlenkové operace, paměť, schopnost koncentrace, řešení problémů,

b) učit se pracovat a jednat, tj. tvořivě ovlivňovat prostředí, aktivně přistupovat budování profesní kariéry, přizpůsobovat se změnám na trhu práce, rozvíjet dovednost vyjednávat,

c) učit se být tj. rozumět vlastní osobnosti, jednat s osobní zodpovědností a sebereflexí, utvářet kritické a nezávislé myšlení, úsudek při rozhodování, rozvíjet volní vlastnosti, budovat si správný hodnotový systém,

d) učit se žít společně tj. učit se žít s ostatními a spolupracovat s nimi, pracovat jako člen týmu, ve vztahu k jiným lidem se oprostit od předsudků, xenofobie, intolerance, nesnášenlivosti, osvojit si pravidla slušného chování, rozvíjet porozumění s jinými lidmi.

Klíčové kompetence, které žák získává a rozvíjí ve výchovně vzdělávacím procesu, se prolínají a jsou základem všeobecného vzdělávání a mají komplexní podobu. Pedagogické působení a podpora žáků v domově mládeže směřuje k tomu, aby žáci byli v domově mládeže spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní a slušní, vybaveni klíčovými kompetencemi a funkčními gramotnostmi - čtenářskou, mediální, informační, finanční gramotností.

a. Kompetence k učení

Kompetence k učení pomáhá žákovi organizovat a řídit vlastní proces učení, poznávat své schopnosti a hodnotit je, upevňovat efektivní styl a režim učení, získávat všeobecné a odborné informace, vytvářet návyky k samostatnému učení, dbát na zkvalitňování přípravy na vyučování.

Žák:
- vyhledává a kriticky hodnotí informace,
- využívá nabytých vědomostí a dovedností, prohlubuje je,
- zvládá dílčí neúspěch,
- poznává smysl učení, motivuje se pro další učení, pozitivně hodnotí jeho přínos pro svůj život,
- chápe sebevzdělávání jako celoživotní proces.

Strategie výchovy – vychovatel:
- vede žáka k samostatnosti při přípravě na vyučování a k hledání vlastního efektivního stylu a režimu učení,
- podporuje žáka ve vzdělávání, motivuje ho k učení a k vyhledávání informací,
- zadává žákovi přiměřené úkoly a pomáhá mu zvládnout případný neúspěch,
- vytváří a zajišťuje žákovi vhodné klima k učení a materiálně technické podmínky,
- spolupracuje s rodiči a školou.

b. Kompetence k řešení problémů

Kompetence k řešení problémů učí žáka nevyhýbat se problémům, přemýšlet o jejich příčinách a hledání jejich řešení. Pomáhá rozlišovat správné a nesprávné řešení a nést odpovědnost za jeho následky. Žák je schopen řešit problémy v osobním, rodinném i profesním životě.

Žák:
- vnímá problémové situace, snaží se problém pochopit, hledá jeho podstatu, navrhuje postupné kroky nebo varianty řešení,
- ověřuje důvěryhodnost informací získaných při řešení problémů, osvědčené postupy umí použít opakovaně,
- rozvíjí myšlenkové operace, třídí poznatky, analyzuje, dedukuje, porovnává, zobecňuje, konkretizuje,
- pružně reaguje na nové situace, nevyhýbá se problémům,
- umí rozlišit správné a nesprávné řešení a nést odpovědnost za následky svého jednání.

Strategie výchovy - vychovatel:
- pomáhá při řešení problémů vyplývajících z běžného života, účastní se řešení problémů s dodržováním řádu domova mládeže,
- motivuje žáka k získávání informací potřebných k řešení problémů a ověřování jejich správnosti.

c. Kompetence komunikativní
Tyto kompetence představují a rozvíjejí schopnost žáka vyjádřit a interpretovat myšlenky, pocity a informace v ústní i psané podobě a zapojit se do komunikace v různých sociálních kontextech. Rozvíjí bohatou slovní zásobu a schopnost pracovat s informacemi.

Žák:
- rozvíjí a prakticky používá komunikativní dovednosti, rozvíjí slovní zásobu,
- rozumí sdělením a informacím, správně je interpretuje a věcně argumentuje,
- umí najít téma k rozhovoru, efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace,
- je schopen rozvíjet komunikační dovednosti založené na vzájemné úctě, spolupráci, toleranci, optimismu a zvládnutých emocích,
- adekvátně vystupuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje, nenechá se zmanipulovat.

Strategie výchovy - vychovatel:
- učí žáka rozvíjet a využívat jeho komunikativní dovednosti, aktivně a cílevědomě vytváří prostor pro komunikaci mezi žákem a vychovatelem i žáky navzájem,
- vede žáka k diskuzi a k věcné argumentaci, dává mu přitom prostor pro tvůrčí a svobodné vyjádření,
- učí žáka pracovat s gesty, mimikou i jinými výrazovými prostředky.

d. Kompetence sociální a interpersonální
Tyto kompetence jsou předpokladem pro realizaci kompetencí ostatních. Jejich cílem je osobnostní rozvoj a spolupráce v různých sociálních prostředích, schopnost vytvořit si reálnou představu o sobě samém, umění se prosadit a schopnost týmového jednání.

Žák:
- zvládá vlastní chování, je schopen sebereflexe, koriguje vlastní chování, je schopen poznávat odlišnosti lidí,
- umí rozpoznat agresivitu, šikanu, dokáže se jí bránit,
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své schopnosti, zájmovou orientaci a životní podmínky, umí přijmout kompromis,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, spolupracuje v týmu a uplatňuje v něm své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti,
- organizuje nebo se podílí na společné činnosti, přijímá odpovědnost za svoji práci i práci ostatních, konstruktivně řeší konflikty a přispívá k vytváření podnětné atmosféry,
- vnímavě přistupuje k problému druhého, umí pomoci dle svých možností.

Strategie výchovy - vychovatel:
- napomáhá žákovi odhalovat jeho silné a slabší stránky, pravidelně hodnotí jeho práci a pozitivně ho motivuje k sebepoznávání,
- vytváří příležitosti pro týmovou spolupráci organizováním společných činností, stanovuje žákovi přiměřené úkoly, pomáhá mu najít své místo ve skupinách,
- vede žáka k pomoci ostatním.

e. Kompetence občanské a kulturní povědomí
Tyto kompetence jsou potřebné pro začlenění jedince do společnosti a uplatnění se v ní.

Žák:
- stanovuje si osobní cíle vycházející z jeho potřeb a zájmů, ale i z potřeb společnosti, sociální skupiny, zájmů celku,
- hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování,
- je tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápe jejich potřeby a postoje, respektuje různorodost hodnot člověka, uplatňuje zásady slušné komunikace a demokratické způsoby řešení,
- vnímá, přijímá, vytváří a rozvíjí etické, kulturní, sociální, ekologické, ekonomické a duchovní hodnoty, zaujímá k nim odpovědné postoje,
- chová se zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, poskytuje účinnou pomoc,
- rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe a jiné, přírodu, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem.

Strategie výchovy - vychovatel:
- motivuje žáka k projevení názoru, diskuzi a rozhodnutí celku, rozvíjí schopnosti kritického a tvořivého myšlení, empatie, argumentace a prezentace názorů, schopnosti kompromisu a schopnosti obhajovat lidská práva a svobodu,
- vede žáka k dodržování pravidel,
- rozvíjí disciplinovanost, toleranci, ochotu pomáhat, respektovat odlišnosti.

f. Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry.

Žák:
- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomuje si význam celoživotního učení,
- je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru,
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání.

Strategie výchovy - vychovatel:
- napomáhá žákovi odhalovat měnící se pracovní podmínky, motivuje ho k jejich sledování a poznávání,
- pomáhá sledovat možnosti uplatnění na trhu práce v daném oboru,
- rozvíjí představu o podmínkách v oboru, o požadavcích zaměstnavatelů,
- učí žáka spolupráci ve skupinách a pomoci ostatním.

g. Kompetence matematické
Tyto kompetence vedou žáky k tomu, aby byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích.

Žák:
- správně používá a převádí běžné jednotky,

- používá pojmy kvantifikujícího charakteru, čte různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru,
- aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích.

Strategie výchovy - vychovatel:
- učí žáka rozvíjet a využívat jeho matematické dovednosti,
- vysvětluje a aplikuje pojmy kvantifikujícího charakteru, včetně různých forem grafického znázornění,
- učí žáka pracovat s odhady výsledku matematických úloh, procvičuje odhad a úsudek žáků.

h. Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a práce s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s výpočetní technikou a jejím základním a aplikačním programovým vybavením, využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi.

Žák:
- pracuje s prostředky výpočetní techniky a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracuje s běžným aplikačním programovým vybavením – kancelářskými aplikacemi, správci souborů, překladači, organizéry atd.,
- učí se používat nové aplikace,
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online komunikace,
- získává informace z otevřených zdrojů,
- uvědomuje si nutnost posuzovat věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Strategie výchovy - vychovatel:
- učí žáka používat prostředky moderní komunikace,
- vede žáka k diskuzi a k věcné argumentaci o věrohodnosti různých informačních zdrojů,
- učí žáka kriticky přistupovat k získaným informacím.

i. Odborné kompetence

Tato specifická kompetence zahrnuje „činnostní" a „znalostní" složku, odborné kompetence (způsobilosti) představují to, co by pracovník měl umět po odborné stránce (např. orientace v technické dokumentaci, volba postupu práce, nástrojů a technologických podmínek, měření aj.).

Žák:
- má odpovědný postoj k vlastnímu odbornému vzdělání,
- je připraven pro celoživotní vzdělávání a neustálé zlepšování,
- sleduje technologický vývoj v oboru studia a má přehled moderních metodách v oboru.

Strategie výchovy - vychovatel:
- napomáhá žákovi sledovat vyvíjející se technologie,
- motivuje žáka k neustálému zlepšování a sledování trendů,
- rozvíjí schopnosti kritického myšlení v oblasti moderních trendů.

j. Kompetence k vhodnému využití volného času
Tyto kompetence vytvářejí podmínky pro vzdělávání zejména tím, že rozvíjejí intelektuální, psychický, fyzický, sociální i emoční potenciál jedince a vytvářejí další prostor pro jeho sebeuplatnění.

Žák:
- umí využít svůj volný čas, dokáže určit priority volného času, čelí nudě, odolává sociálně patologickým jevům a aktivně odpočívá,
- je schopen odmítnout nabídku na nevhodné trávení volného času,
- uplatňuje zásady zdravého životního stylu,
- chápe význam rozvoje osobních zájmů a zdravého způsobu života pro psychickou, fyzickou a sociální kultivaci své osobnosti (osobnostní rozvoj),
- zapojuje se do organizace života domova mládeže,
- rozvíjí svou schopnost aktivním trávením volného času kompenzovat obtížné životní situace.

Strategie výchovy - vychovatel:
- vytváří a rozvíjí příležitosti k účelnému využití volného času v souladu se zájmy žáka,
- učí žáka novým vědomostem a dovednostem, vede ho k tvořivosti a účasti na společné činnosti
- rozšiřuje nabídku aktivit pro žáky, podporuje svobodu, samostatnost, aktivitu, zaměřuje se na negativní projevy, jako chybějící zájmy a sklony k sociálně patologickým jevům.

Výchovně vzdělávací strategie
Vychází z obecných pedagogických zásad volnočasových aktivit, při kterých žáky provázíme formou nabídky a motivací. Hodnotíme jejich možnosti a proces víc než výsledek (požadavek dobrovolnosti, nenásilného ovlivňování volného času, přiměřenosti, zajímavosti a zájmovosti, prostoru pro seberealizaci, vyzvednutí kladných stránek osobnosti žáků).

Strategie výchovných činností vychází z obecných pedagogických zásad jako je individuální přístup, přiměřenost, důslednost, posloupnost, jednotný přístup v působení a respektuje požadavky pedagogického ovlivňování volného času. Výchovné a vzdělávací strategie jsou zaměřeny na rozvíjení kompetencí žáka, formulují upřednostňované cíle, postupy, metody a formy práce, případně aktivity, příležitosti a pravidla.

4. Délka a časový plán vzdělávání
Školní vzdělávací program obsahuje program činností na dobu jednoho dvou- až čtyřletého vzdělávacího cyklu pro celý domov mládeže. Předností ŠVP je operativnost a kreativnost, s možností propojovat a přesouvat témata. Plán akcí je rozpracován do jednotlivých měsíců. Roční plán činnosti domova mládeže je koncipován vždy na jeden školní rok a obsahuje koncepci činnosti domova mládeže jen s orientačním časovým určením jednotlivých činností. Roční plán činnosti schvaluje ředitel školy.

V měsíčních plánech Deníku výchovných skupin jsou uváděny konkrétní akce ve vazbě na konkrétní termíny, nikoliv dlouhodobé průběžné činnosti realizované vychovateli.

5. Formy vzdělávání
Mezi formy výchovné činnosti patří stálé úkoly vychovatele, což je kontrola pořádku, dodržování denního režimu, dohled nad naplňováním studijního klidu, pomoc při přípravě na vyučování či zprostředkování vzájemné pomoci spolužáků.

a. Pravidelné činnosti:
- kolektivní,
- individuální,
- individuální a skupinové pohovory - průběžné neformální působení vychovatele,
- kontrola studijního klidu, úklidu pokojů, přítomnosti žáků/studentů v DM, sledovaných televizních pořadů apod.,
- volnočasové aktivity,
- pravidelné akce z nabídky mimoškolních činností domova mládeže.

b. Příležitostné činnosti (jednorázové akce):
- turnaje, soutěže, besedy, výlety, exkurze, návštěvy tanečních kurzů, divadel.

c. Spontánní aktivity:
- využití hřišť a sportovišť,
- práce s informační a komunikační technikou.

Výchovný program DM
Koncepce výchovné činnosti v domově mládeže je nástrojem a prostředkem organizace práce vychovatelů. Umožňuje vychovatelům systematicky plánovat a organizovat výchovný proces, vytyčuje cíle výchovné práce a stanovuje podmínky, v nichž se výchova uskutečňuje. Důležitý je jednotný přístup všech vychovatelů na domově mládeže a jejich stálá každodenní spolupráce. Podle věkových zvláštností studentů je program členěn do dvou etap:

1. etapa: 15 – 16 let
V této etapě se usiluje o adaptaci na pobyt v DM a na nové podmínky středoškolského studia. Rozhodující význam má úroveň spolupráce s rodiči.
a) zvládnutí odloučení od rodiny – utváření vztahů v „náhradním rodinném prostředí", potlačování a odstraňování stresujících faktorů spojených se zásadní změnou prostředí a životních zvyklostí (vztah k vychovateli, odpovědnost při plnění povinností, péče o majetek),
b) postupné uznání důležitosti a nutnosti zásad života v domově mládeže (BOZP, PO, respektování spolubydlících),
c) poznání, obohacování a rozvíjení svých schopností, vědomostí a dovedností.

2. etapa: 17 – 18 let
V této etapě směřuje výchovné úsilí vychovatelů k přípravě žáků a studentů na svět dospělých, sociální komunikaci, kooperaci a orientaci v oblasti samostatného rozhodování o vlastním životě.
a) konkrétní sociální dovednosti a návyky - orientace v oblastech světa dospělých (pracovněprávní povědomí, sexuální, předmanželská a rodinná výchova, orientace v oblasti negativních sociálně patologických jevů – toxikománie, kriminalita, gamblerství, sekty...),
b) psychologická a etická připravenost na svět dospělých, stabilizace pozitivních zájmů, motivací, hodnot a životního stylu,
c) upevnění návyků sebevzdělávání vedoucí k potřebě dalšího vzdělávání, udržení zájmu o studium, úspěšné absolvování školy, připravenost k výkonu profese.

6. Obsah vzdělávání - volnočasové aktivity
Obsah zájmového vzdělávání a použité prostředky se výrazně liší od školního vzdělávání. Činnost a výchovné působení DM vychází z obecných pedagogických zásad. Důraz je kladen na pestrost, dobrovolnost, individuální přístup a přiměřenost. Žáci se mohou zúčastňovat sportovní, kulturní a společenské činnosti v DM, mohou si také vybrat z nabídek dění ve městě – například navštěvovat divadelní, filmová představení, taneční kurzy, koncerty, přednášky, výstavy podle vlastních požadavků. V blízkém okolí mají možnost věnovat se turistice, cykloturistice a in-

line bruslení. Ubytovaní mají možnost sportovního a kulturního vyžití přímo v prostorách domova mládeže. Denně mají k dispozici klubovnu s PC připojenými na internet, bezdrátové připojení na vlastní PC, mají také ve svých pokojích. Dále mohou využívat klubovnu s televizí a DVD přehrávačem, posilovnu a tělocvičnu.

Kulturní a společenské aktivity:
- seznámení s okolím Podbořan – společné vycházky (pro 1. roč.) městem, návštěva místního muzea, vojenský újezd Kozinec, kopec Rubín, Krásný dvůr, Buškovice,
- besedy na aktuální téma,
- filmová představení v kině Pegas,
- kulturní akce dle nabídky KS Podbořany,
- účast na přednáškách pořádaných městskou knihovnou,
- uskutečnění společenských, zábavných akcí a soutěží,
- vánoční posezení,
- večer u táborového ohně (na zakončení školního roku).

Během roku jsou podle zájmu pořádány turistické vycházky. Nedaleká cyklostezka Hlubany – Buškovice - Podbořany je vhodná pro in-line bruslení. Ve městě mohou žáci navštěvovat tréninky pod odborným vedením trenérů dle aktuální nabídky.

Prostorové možnosti
- jídelna, knihovna, kulturní a sportovní zařízení města, posilovna, tělocvična.

Časové rozvržení
- celoročně pravidelná činnost – harmonogram kroužků, ostatní činnost podle potřeby a zájmů.

Cíl
- vést žáky k aktivnímu, smysluplnému využívání volného času, estetickému cítění.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami a mimořádně nadaných žáků

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. DM vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělání.
Domov mládeže vytváří podmínky pro rozvoj mimořádně nadaných žáků v rámci zájmového vzdělávání. Talentovaní jedinci mají podporu vychovatelů a nabídku dalších doplňkových aktivit v oblasti jejich zájmů i mimo DM.

8. Podmínky přijímání uchazečů a ukončení ubytování do DM

Přihlášku do domova mládeže podávají zákonní zástupci nezletilého žáka a zletilí žáci vedoucí vychovatelce do 15. června, ubytovaní žáci postupující z nižších ročníků podávají přihlášku vychovatelce nejpozději do 31. května. Žákům, kteří přestupují z jiné školy v průběhu školního roku se umožní podání přihlášky k ubytování v průběhu školního roku.

Důvody ukončení pobytu v domově mládeže:
- požádá-li zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák písemně o ukončení pobytu,
- neplatí-li zákonný zástupce žáka příspěvek na ubytování a stravování po dobu dvou měsíců,
- bylo-li žákovi povoleno přerušení studia,
- pokud se žák přestěhuje do místa školy, která ubytovanému žáku poskytuje vzdělání,

- bylo-li žáku ukončeno ubytování v domově mládeže pro porušování vnitřního řádu – vyloučení z domova mládeže,
- bylo-li žáku ukončeno studium – vyloučení ze školy.

Kritéria pro umístění v domově mládeže:
- upřednostněni jsou žáci, kteří pokračují v ubytování,
- žáci z dětských domovů,
- žáci z oslabeného sociálního zázemí (neúplné, sociálně slabé rodiny),
- žáci se zdravotním omezením,
- ostatní žáci podle vzdálenosti místa trvalého bydliště.

Nástup do DM je možný již den před zahájením školního roku. V tento den se mohou rodiče, žáci seznámit s prostředím DM, vnitřním řádem, vychovatelkami a získat veškeré informace, které se ubytování v domově mládeže týkají.

9. Charakteristika ubytovaných žáků

Žáci ubytovaní v domově mládeže pocházejí z nejrůznějších sociokulturních prostředí, z regionů přesahující hranice města a rozdíly v jejich chápání života způsobuje jejich profesní zaměření, osobní zájmy a společenské vlivy. Mezi žáky domova mládeže mohou být začleněni také žáci, kteří potřebují specifický přístup vyplývající z jejich zdravotního postižení, popř. z jejich rodinného zázemí. Těmto žákům je poskytována nutná speciálně pedagogická péče a individuální přístup, aby nedocházelo k izolaci žáka a dokázal se co nejlépe začlenit do nového prostředí. Vychovatel spolupracuje s rodiči, s třídním učitelem, výchovným poradcem příslušné školy a podle nutnosti s pedagogickou poradnou, speciálním pedagogickým centrem nebo zdravotnickým zařízením.

10. Charakteristika pedagogických pracovníků

Požadavky pro výkon činnosti pedagogických pracovníků stanoví zákon č.563/2004 Sbírky o pedagogických pracovnících ve znění pozdějších předpisů. Podle zákona má pedagogický pracovník splňovat předpoklady pro výkon funkce podle §3 a splňovat odbornou kvalifikaci a podle §16. Požadavky na odbornou kvalifikaci stanovuje školský zákon. Počet vychovatelů je závislý na počtu žáků domova mládeže. Domov mládeže řídí ředitel Gymnázia a Střední odborné školy Podbořany, p.o. Společně s vedoucí vychovatelkou domova mládeže organizuje provoz domova mládeže – vydává vnitřní řád a zabezpečuje školení bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany pro žáky ubytované v DM. Plnění těchto úkolů zajišťuje vedoucí vychovatelka domova mládeže a v oblasti výchovné a zájmové spolupracuje s vedení školy.

Kompetence vychovatelek

Pedagogické
- motivace k učení, osobnostní a sociální rozvoj, zdravý způsob života.

Komunikativní
- úspěšné jednání s rodiči žáky, spolupracovníky, schopnost vyjadřovat myšlenky, předávat informace.

Organizační, řídící
- schopnost plánovat, organizovat, stanovovat postupy a metody výchovy, hodnotit, dodržovat vnitřní řád.

Pedagogická dokumentace
- přihláška žáka k ubytování v domově mládeže,
- osobní spis žáka,

- deník výchovné skupiny,
- denní záznam,
- školní vzdělávací program domova mládeže,
- roční plán výchovné činnosti domova mládeže.

Spolupráce se zákonnými zástupci
Zákonní zástupci mohou po vzájemné dohodě s vychovatelkami navštívit domov mládeže, seznámit se s vnitřním řádem domova mládeže, režimem dne. V případě problému jsou ihned informováni telefonicky nebo osobně, důležité skutečnosti jsou rodičům oznamovány písemně vedoucí vychovatelkou.

Spolupráce se školami a jinými subjekty
Každá vychovatelka je v kontaktu s třídními učiteli, s výchovnými poradci jednotlivých škol. Pravidelně sleduje studijní výsledky žáků, kontroluje využívání studijní doby a snaží se je motivovat k učení. Ve vztahu k cizím školám vystupuje domov mládeže jako partner a podílí se na výchově a vzdělávání žáků v rámci jejich vlastní výchovně vzdělávací činnosti.

Další subjekty, se kterými domov mládeže (napřímo či zprostředkovaně) spolupracuje
- instituce ochrany a péče o mládež,
- instituce participující na vzdělávání a výchově žáků (pedagogicko-psychologická poradna, speciáně pedagogické centrum),
- policie ČR.

11. Charakteristika vzdělávacího programu
Přednosti domova mládeže ve vzdělání a výchově jsou především v oblasti výchovy osobnosti žáka a výchovy v době mimo vyučování. Tím jsou určeny i jeho základní cíle a úkoly, které spočívají v citlivém pedagogickém vedení žáků k využívání volného času. K tomu využívá specifické prostředky, formy a metody této činnosti a plní následující úkoly výchovy mimo vyučování:
- výchovně vzdělávací a seberealizační (seberealizace a osobnostní rozvoj, prostor pro sebevýchovu),
- sociální úkoly (společenské uplatnění, vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost, aktivita a činnost),
- relaxační (upevňování zdraví a obnova sil).

Pedagogické působení v domově mládeže naplňuje specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané zákonem č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění. Jedná se o výchovu a vzdělávání neformálního a informálního charakteru. Prvořadým úkolem je zabezpečit všem žákům/studentům odpovídající studijní, stravovací a ubytovací podmínky a vytvořit jim co nejvhodnější zázemí pro studium a využití volného času. Pobyt v domově mládeže je organizován vnitřním řádem a režimem dne. V době mimo vyučování mají ubytovaní možnost sportovního a kulturního vyžití. Pedagogické působení a výchovná činnost v domově mládeže Smysluplné využívání volného času má význam při formování osobnosti. Vedle odpočinku, zábavy, kompenzace učení a práce je to i příležitost k poznávání různých druhů činnosti a oblasti života společnosti, což je důležité z hlediska profesní orientace a přípravy na povolání i pro ostatní formy účasti na životě společnosti. Účelné trávení volného času v kolektivu vrstevníků pozitivně ovlivňuje návyk týmové práce, formuje dovednosti, vědomosti, schopnosti, zájmy, volní i další charakterové rysy, upevňuje tělesné i duševní zdraví.

Cíle:
- vést žáky k účelnému využívání volného času s nabídkou dostatečného množství námětů pro jeho naplňování,
- vést žáky k získání vzdělání, vytvářet podmínky pro přípravu na vyučování,
- vést k osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost,
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako osobnost působící na své okolí,
- věnovat se sportu a pěstování zdravého životního stylu,
- pěstování hygienických návyků včetně úklidu a výzdoby pokojů,
- schopnost týmové spolupráce,
- vzájemná komunikace mezi žáky,
- vyjadřování pocitů nejen řečí, ale i gesty a jinými prostředky.

12. Prevence sociálně - patologických jevů

Zahrnuje komplexní uplatnění dostupných prostředků, to je vzdělávání vychovatelek, spolupráce s rodiči a učiteli na školách, vhodné vyplnění volného času ubytovaných. Patologickým jevům lze předcházet kvalitní zájmovou činností pod dohledem vychovatelek, s cílem získání vhodných návyků.

Důraz klademe na tyto sociálně patologické jevy:
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, drogy),
- patologické hráčství,
- šikanu, kyberšikanu,
- vandalismus,
- záškoláctví, kriminalitu a delikvenci,
- nevhodné stravovací návyky – bulimii, anorexii.

V souvislosti s těmito jevy spolupracujeme se školními metodiky prevence a výchovnými poradci jednotlivých škol ubytovaných žáků, se středisky výchovné péče, s pedagogicko – psychologickou poradnou, zejména v Žatci a Kadani, s Policií ČR.

13. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Domov mládeže nese zodpovědnost za bezpečnost a dodržování hygienických předpisů ubytovaných. Na začátku školního roku jsou všichni ubytovaní seznámeni podle osnovy s bezpečnostními a hygienickými pravidly, které musí každý dodržovat. Poučení je provedeno, potvrzeno podpisem žáků. Základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví jsou konkretizována ve vnitřním řádu domova mládeže.

14. Autoevaluace domova mládeže

Autoevaluace je vlastní hodnocení domova mládeže, může být také označována jako vnitřní nebo interní evaluace DM. Obsahem autoevaluace je systematické hodnocení dosažených cílů dle předem stanovených kritérií, prováděné pracovníky domova mládeže. Hodnocení poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů vzhledem k cílům plánovaným. Sledují se zejména:
- podmínky k výchově – stav ubytování, materiálně technické podmínky,
- průběh výchovy – obsah, metody práce, podíl žáků/studentů na činnosti a rozhodování,
- podpora žáků – hodnocení, schopnost motivace,
- výsledky vzdělávání – účinnost výchovných metod, zapojení žáků do života DM,
- vliv vzájemných vztahů – vztahy žák/žák, vychovatel/žák, vychovatel/rodič,
- spolupráce s rodiči – informovanost,
- řízení domova mládeže – organizování, plánování, kontrola.

Cílem provádění autoevaluace je spokojenost žáků a zákonných zástupců, pozitivní klima mezi ubytovanými i zaměstnanci a zlepšování materiálně-technických podmínek.

Zdroji pro autoevaluaci a efektivní zpětnou vazbu jsou výsledky šetření a anket mezi žáky a zaměstnanci, náměty, připomínky, stížnosti všech účastníků.

15. Materiální, personální, ekonomické vybavení

Materiální vybavení je určeno pro žáky a zaměstnance domova mládeže a dle platných předpisů podléhá každoroční inventarizaci.

Materiální vybavení pro žáky
Žáci jsou ubytováni po dvou až třech v pětilůžkových pokojích, které splňují podmínky vyhlášky pro zařízení do 1. kategorie. Na každém patře je k dispozici kuchyňka s mikrovlnnou troubou, rychlovarnou konvicí, základním nádobím, lednicí k uložení potravin.

Každý ubytovaný má na pokoji k dispozici:
- sociální zařízení,
- válendu s úložným prostorem,
- stůl a židli,
- noční stolek,
- skříň na osobní věci.

Společné prostory pro ubytované
Místnosti pro výchovně vzdělávací činnost a spontánní individuální i skupinové aktivity:
- klubovna s televizí,
- kuchyňka,
- tělocvična,
- kurt na squash,
- posilovna,
- jídelna.

Personální obsazení domova mládeže
Domov mládeže řídí ředitel školy. Ten prostřednictvím vedoucí vychovatelky stanovuje pracovníkům pracovní úvazek a pracovní náplň a organizuje provoz DM.
- vedoucí vychovatelka,
- 4 vychovatelé,
- 1 údržbář,
- 1 uklízečka.

Ekonomické podmínky
Finanční zabezpečení činnosti domova mládeže je zajišťováno zřizovatelem formou příspěvku na provoz, pro který je každoročně stanoven normativ na ubytovaného a stravovaného žáka. Druhým finančním zdrojem pro financování činnosti domova mládeže je doplňková činnost školy, na které se domov mládeže velmi významně podílí. Dominantní doplňkovou činností domova mládeže je komerční ubytování a stravování.

Hygienické podmínky, bezpečnost a ochrana zdraví žáků/studentů
Domov mládeže postupuje při zajištění hygienických podmínek podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č.410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých ve znění pozdějších předpisů, která stanoví hygienické

požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid. V rámci tohoto právního předpisu poskytuje domov mládeže kromě základních podmínek pro ubytování zejména výměnu ložního prádla, úklid společných prostor a sociálního zařízení. Hygienická zařízení jsou vybavena dávkovačem mýdla, toaletním papírem, papírovými ručníky.